

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Lauksaimniecības ministru

Deklarācija par pārveidojošiem risinājumiem ilgtspējīgās lauksaimniecības un pārtikas sistēmās

Neoficiāls Zemkopības ministrijas tulkojums latviešu valodā

4.novembris, Parīzē

1. Mēs, ministri un visu OECD biedru augsta līmeņa pārstāvji, Eiropas Savienība un dalībnieki no ieinteresēto puses ārpus OECD, tiekoties OECD mītnē Parīzē 2022.g. 3.-4.novembrī, OECD Lauksaimniecības komitejas sanāksmes kontekstā ministru līmenī, Kanādas un Jaunzēlandes kā līdzpriekšsēdētāju vadībā, ar visaptverošu tēmu "Ilgtspējīgas lauksaimniecības un pārtikas sistēmu veidošana mainīgajā vidē: Kopīgie izaicinājumi, pārveidojoši risinājumi", lai apspriestu lauksaimniecības un pārtikas sistēmu pašreizējos un nākotnes izaicinājumus un OECD un tās dalībvalstu lomu pārveidojošo risinājumu izstrādāšanā un īstenošanā, lai stātos pretī šiem izaicinājumiem.

2. MĒS NOSODĀM Krievijas nepamatoto, neizprovocēto un nelikumīgo agresīvo karu pret Ukrainu iespējami visstingrākajā izteiksmes formā, kā kliegdošu starptautisko likumu pārkāpumu, kas satricina starptautiskās kārtības pašus pamatus, saskaņā ar OECD 2022.g. Ministru Padomes Paziņojumu. Mēs arī atgādinām OECD Padomes 2022.g. 8.marta lēmumu nekavējoties apstādināt Krievijas Federācijas un Baltkrievijas dalību OECD iestādēs. MĒS ATZĪSTAM, ka karš rada nopietnus riskus pasaules pārtikas nodrošinājumam un tiesībām uz atbilstošu pārtiku, tai skaitā, iznīcinot infrastruktūru un kultūraugus un iedragājot uzticību piegādes ķēdēm. MĒS SOLIDARIZĒJAMIES ar Ukrainas tautu un tās demokrātiski ievēlēto valdību.

3. MĒS APSVEICAM ES Solidaritātes joslas un Melnās jūras graudu iniciatīvu, kas tiek realizētas ar Turcijas un Apvienoto Nāciju starpniecību, kā svarīgu ieguldījumu pasaules pārtikas nodrošinājumā.

4. MĒS APSVEICAM nepārtraukto OECD atbalstu, analizējot kara atstātās sekas un atbalsi ekonomikas, vides un sociālajā jomā un priekšlikumus Ukrainas atlabšanai un atjaunošanai kopā ar atbilstošajiem starptautiskajiem partneriem.

5. MĒS ATKĀRTOJAM savus noteiktos mērķus, kuri ir formulēti Deklarācijā par labāku politiku, lai panāktu produktīvu, ilgtspējīgu un noturīgu globālu pārtikas sistēmu, kas tika pieņemta OECD Lauksaimniecības komitejas 2016.g. 7.-8.aprīļa ministru līmeņa sanāksmē.

6. MĒS VĒLREIZ UZSVERAM OECD lomas svarīgumu starptautiskā līmenī, atbalstot uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu, lai panāktu produktīvu, noturīgu un ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmas un kalpojot par forumu OECD biedriem un partneriem strādāt kopā, lai dalītos ar zināšanām, pieredzi un datiem.

7. MĒS ATKĀRTOTI APSTIPRINĀM vienu no OECD galvenajiem mērķiem, atbalstīt tādu politiku, kura veicina uz daudzpusēja, nediskriminējoša pamata bāzētu tirdzniecību, līdz minimumam samazinot tirgus izkropļojumus.

8. MĒS APZINĀMIES nepieciešamību pēc lauksaimniecības politikas, ieskaitot atbalstu, lai veicinātu lauksaimniecības radīto emisiju samazināšanu un lai radītu pozitīvu vides rezultātu.

9. MĒS PĀRFORMULĒJAM savas saistības attiecībā uz ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķiem (SDGs), Parīzes Nolīgumu, ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (UNFCCC), Konvenciju par bioloģisko dažādību (CBD),

Pasaules tirdzniecības organizācijas (WTO) līgumiem, un citiem atbilstošiem daudzpusējiem līgumiem, pēc vajadzības.

10. MĒS SVEICAM ANO ģenerālsērijas rīcības paziņojumu 2021. ANO Pārtikas sistēmu samītā un Tokijas paktu par globālo uztura izaugsmi, kas tika paziņots Tokijas 2021. gada samītā uztura izaugsmei.

11. MĒS SVEICAM Četrpusējo saprašanās memorandu par vienu veselību, lai cīnītos pret mikrobu rezistenci (AMR), jaunām zoonozes slimībām ar pandēmijas potenciālu un citiem pasaules veselības drošības apdraudējumiem.

12. MĒS GAIDĀM veiksmīgu ambiciozu rezultātus sasniegšanu UNFCCC COP27 (Šarm eš Šeikas Klimata izmaiņu konference) un CBD COP15 (Monreālas Konference par bioloģisko dažādību).

13. MĒS ATZĪSTAM steidzamu nepieciešamību pēc pārveides ilgtspējas un noturības virzienā, lai risinātu trīskāršo izaicinājumu, ar kuru saskaras lauksaimniecība un pārtikas sistēmas, proti

- pārtikas drošības un uztura nodrošināšana augošajam pasaules iedzīvotāju skaitam,
- vides izaicinājumu risināšana, ieskaitot klimata pārmaiņas un bioloģiskās dažādības zudumu,
- iztikas līdzekļu iegūšanas iespēju nodrošināšana visiem lauksaimniekiem, ieskaitot ģimenes saimniecībās un citiem visā pārtika ķēdē nodarbinātajiem.

Pārveidojošu risinājumu nolūkā, lai panāktu ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmas

MĒS APŅEMAMIES:

14. Atbalstīt lauksaimniecības un pārtikas sistēmu pārveidi lielākas ilgtspējas un noturības virzienā ar visaptverošas pieejas palīdzību:

- A. Saskaņotas, efektīvas, valdības pilnībā atbalstītas politikas paketes izstrāde un īstenošana.
- B. Stiprināt centienus veicināt ietverošus procesus, veidojot kopēju izpratni par faktiem, interesēm un vērtībām.
- C. Palielināt investīcijas pētniecībā, attīstībā un infrastruktūrā.
- D. Palielināt sadarbību pētniecības jomā un zināšanu apmaiņā, ieskaitot vietējo un tradicionālo zināšanu svarīguma apzināšanos un veicināšanu.
- E. Starptautiskās sadarbības stiprināšana ar OECD un citu starptautisku forumu starpniecību, ieskaitot labāko politisko prakšu apmaiņu.
- F. Stiprināt tirdzniecības un labi funkcionējošu tirgu ieguldījumu lauksaimniecības un pārtikas sistēmu pārveidošanā.
- G. Izstrādāt pasākumus vietējām, valsts un pasaules pārtikas sistēmām, lai tās varētu risināt trīskāršos izaicinājumus.

MĒS AICINĀM OECD, ar Lauksaimniecības komitejas starpniecību, atbalstīt mūsu centienus:

15. Paplašinot dialogu un sadarbību starp ieinteresētajām aprindām, apzināt patstāvīgas rīcības iespējas, lai izveidotu ilgtspējīgu lauksaimniecību un īstenotu pārtikas sistēmu pārveidošanu.

16. Stiprinot lauksaimniecības inovāciju sistēmās ieguldīto investīciju izvērtēšanu, kuras piedāvā izmaksu ziņā efektīvas sviras, virzīties uz priekšu uz produktīvu, ilgtspējīgu un noturīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmām.

17. Stiprinot sistēmiskas pieejas pieņemšanu pārtikas jomai visā tās darbībā, attiecīgos gadījumos, ieskaitot datu paplašināšanu un analīzi sadarbībā ar citām OECD komitejām.

Pārtikas un uztura nodrošinājuma nolūkā

MĒS APŅEMAMIES:

18. Veikt visaptverošas darbības ar mērķi izskaust badu un visa veida nepilnvērtīgu uzturu atbilstoši SDG 2(ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķiem).

19. Veikt darbības, lai sasniegtu ilgtspējīgu produktivitātes pieaugumu atbilstoši SDG 2.4.

20. Samazināt pārtikas zudumus un atkritumus atbilstoši SDG 2.4.

21. Pastiprināt tādas politikas, kuras veicina veselīga uztura un pārtikas patēriņa izvēli, ar pārtikas sistēmu starpniecību.

22. Padziļināt saslēgšanos ar ieinteresētajām aprindām, lai apzinātu un palielinātu inovatīvu un ilgtspējīgu risinājumu skaitu attīstītajās un attīstības valstīs

23. Neuzspiest nepamatotus tirdzniecību ierobežojošus pasākumus tādus, kā nepamatoti eksporta ierobežojumi, kuri grauj pasaules pārtikas nodrošinājumu.

24. Turpināt mūsu atbalsta stiprināšanu Lauksaimniecības tirgu informācijas sistēmas (AMIS) iniciatīvai sniegt visus atbilstošos datus, ieskaitot par valsts un privātajiem krājumiem un mēslojuma tirgiem, lai palielinātu tirgu caurspīdīgumu.

25. Veicināt un atbalstīt uz likumiem balstītu un caurspīdīgu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, kuras kodols ir Pasaules tirdzniecības organizācija (PTO).

26. Dot savu ieguldījumu PTO centienos reformēt tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm atbilstoši Lauksaimniecības nolīguma 20.pantam.

MĒS AICINĀM OECD, ar Lauksaimniecības komitejas starpniecību, atbalstīt mūsu centienus:

27. Veicinot spēcīgu un salīdzināmu lauksaimniecības produktivitātes izaugsmes mērīšanu.

28. Attīstot jaunas pieejas un analīzes, lai atbalstītu iekļaujošās politikas centienus, kas veicina pasaules pārtikas un uztura nodrošinājumu, risina gan neatliekamu reaģēšanu, gan ilgtermiņa norises, ieskaitot ar tirdzniecības un labi funkcionējošu starptautisko un vietējo tirgu starpniecību.

29. Stiprinot pasaules un pašmāju pārtikas piegāžu ķēžu funkcionēšanas analīzes attiecībā uz izejvielu izcelsmes noteikšanu, ieskaitot enerģiju un mēslojumu, tirgus koncentrāciju un citus loģistikas apsvērumus, lai apzinātu potenciālos riskus un iespējas sasniegt ilgtspējīgas un noturīgas pārtikas sistēmas.

30. Stiprinot analīzes attiecībā uz politiku pieprasījuma puses iespējām, lai uzlabotu patērētāju veselību un pārtikas sistēmu ilgtspēju.

Ilgtspējas stiprināšanas nolūkā

MĒS APŅEMAMIES:

31. Pastiprināt klimata pārmaiņu mazināšanas centienus, samazinot lauksaimniecības un pārtikas sistēmu radītās emisijas un efektīvi palielinot oglekļa dioksīda piesaisti, lai veicinātu siltumnīcefekta gāzu nulles emisijas mērķa sasniegšanu visās ekonomikas nozarēs līdz 2050.gadam, pozitīvi apsverot lauksaimniecības sektora konkrētos siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķus, rīcību un inovatīvās politikas, kas tiek veidotas uz jau esošā Parīze nolīguma Valsts noteiktajām iemaksām.

32. Izstrādāt un īstenot politikas, kuras veicina pielāgošanos klimata pārmaiņām.

33. Investēt pētniecībā, inovācijās un kvalifikācijas pilnveidošanā, kas var veicināt ilgtspējīgu produktivitātes pieaugumu un piedāvāt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās risinājumus.

34. Uzlabot ūdens saglabāšanu un pārvaldību lauksaimniecībā, uzlabojot vispārējo ūdens izmantošanas efektivitāti, samazinot ietekmi uz saldūdens resursiem un palielinot noturību pret ūdeni apdraudošiem riskiem, kā arī turpināt mūsu centienus atbilst noteiktajiem OECD standartiem.

35. Strādāt kopā, lai apturētu un pavērstu atpakaļgaitā mežu izzušanu un zemes degradāciju līdz 2030.gadam, tajā pašā laikā nodrošinot ilgtspējīgu lauksaimniecības attīstību un veicinot iekļaujošu lauku novadu pārveidi.

36. Samazināt lopkopības negatīvo ietekmi uz vidi un dzīvnieku veselībai un labturībai kaitējošas prakses, tajā pašā laikā atzīstot lopkopības pozitīvo ieguldījumu augsnes kvalitātes pārvaldībā, bioloģiskajā dažādībā un iztikas līdzekļu ražošanā.

37. Intensificēt centienus attiecīgā gadījumā, lai reformētu vai pārorientētu lauksaimniecības politiku un, jo īpaši pievērsties tiem atbalsta pasākumiem, kuri kaitē videi, lai virzītos uz priekšu ilgtspējīgas lauksaimniecības un pārtikas sistēmu virzienā.

38. Veicināt tādu lauksaimniecības prakšu attīstību un ieviešanu, kuras saglabā, izmanto ilgtspējīgā veidā un atjauno bioloģisko daudzveidību, risina negatīvo ietekmi uz bioloģisko dažādību, kad zeme tiek pārvērsta lauksaimniecībā izmantojamā zemē, paplašina ekosistēmas pakalpojumus un uzlabo augsnes veselību, ūdens un gaisa kvalitāti, ieskaitot ar agro-ekoloģiskām un citām inovatīvām, konkrētam kontekstam atbilstošām pieejām.

MĒS AICINĀM OECD ar Lauksaimniecības komitejas starpniecību, atbalstīt mūs centienus:

39. Vairojot uz zinātnei balstītus agro-vides indikatorus, lai sekmētu lauksaimniecības virzību vides un klimata virzienā un zemes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

40. Izstrādājot datus, kopējus rezultātīvos radītājus, lai izmērītu klimata izmaiņu mazināšanas un pielāgošanās progresu lauksaimniecībā un pārtikas sistēmās, ieskaitot pārtikas zudumus un atkritumus un veicinātu OECD saslēgšanos ar klimata izmaiņām, ieskaitot ar Klimata un ekonomiskās noturības horizontālā projekta un Starptautiskās rīcības programmas klimata jomā (IPAC) starpniecību.

41. Analizējot esošo un potenciālo lauksaimniecības politiku efektivitāti un lietderības koeficientu, lai stimulētu pārtikas sistēmas uzrādīt uzlabotus vides rezultātus.

42. Izmeklējot videi kaitīgos un labvēlīgos atbalsta pasākumus un sniedzot uz pierādījumiem balstītu analīzi, lai atbalstītu vides rezultātu uzlabošanas reformu.

43. Stiprinot analīzes un sniedzot risinājumus, lai nodrošinātu starptautiskās tirdzniecības un pašmāju tirgu pozitīvu ieguldījumu lauksaimniecības un pārtikas sistēmu ilgtspējīgā pārveidē.

44. Pilnveidojot, ieskaitot ar modelēšanas, uzraudzības un lauksaimniecības un pārtikas sistēmu risku paredzi, ieskaitot ar ūdeni saistītos riskus, vispārējās lauksaimniecības un pārtikas sistēmu noturības veidošanu.

Iekļaujošu iztikas līdzekļu nolūkā

MĒS APŅEMAMIES:

45. Ķerties klāt pielāgošanās izaicinājumiem un veicināt iztikas līdzekļu iegūšanas iespējas tiem, kurus ietekmē pārtikas sistēmu pārveide un klimata izmaiņas, ieskaitot tos, kuriem būs nepieciešams mainīt nodarbošanos vai pamest nozari.

46. Risināt nodarbinātības izaicinājumus visā piegāžu ķēdē, izstrādājot politikas, kas piesaista jauniešus, sievietes un jaunpienācējus lauksaimniecības un pārtikas nozarē un stiprināt zināšanu un prasmju pārnesi, lai risinātu visu sektorā strādājošo augošās vajadzības.

47. Izstrādāt riska pārvaldības politikas, sekmējot lielāku noturību un dodot iespēju lauksaimniekiem, īpaši visneaizsargātākajiem, tikt galā ar biežākiem, neparedzamiem, nelabvēlīgiem notikumiem

48. Veicināt un mērīt progresu iekļaujošas lauksaimniecības virzienā, un atzīt nozīmīgus ieguldījumus un risināt unikālus izaicinājumus, ar kuriem saskaras pamatiedzīvotāji, sievietes, jaunieši, nepietiekami pārstāvēto un atstumto grupas, ieskaitot ar investīciju palīdzību, lai nodrošinātu pārveidi uz taisnīgām un iekļaujošām pārtikas sistēmām.

49. Pastiprināt pasākumus, kuri sekmē lielākas iespējas sievietēm lauksaimniecības sektorā, ieskaitot vadības pozīcijas, lai mazinātu pašreizējo nevienlīdzību un netaisnību.

50. Veicināt saskaņotas, ilgtspējīgas, atbildīgas un iekļaujošas lauksaimniecības un pārtikas sistēmu aktivitātes, kuras pastiprina lauku attīstību.

51. Turpināt un padziļināt mūsu centienus īstenot OECD ieteikumu par OECD un FAO norādījumiem atbildīgām lauksaimniecības piegādes ķēdēm.

52. Veicināt digitālo tehnoloģiju un citu inovāciju pieejamību, uzņemšanu un piemērošanu, kuras paātrina lauksaimniecības un pārtikas sistēmu ilgtspējīgu iekļaujošu pārveidi.

53. Atbalstīt uz zinātnei un pierādījumiem balstītu standartu izstrādi un ieviešanu, kuri veicina tirdzniecību un nodrošina pieeju inovācijām tajā pašā laikā aizsargājot cilvēku un dzīvnieku veselību un labturību un augu veselību, kā arī vidi, ieskaitot ar Vienas veselības pieejas starpniecību.

MĒS AICINĀM OECD ar Lauksaimniecības komitejas starpniecību atbalstīt mūs centienus:

54. Apkopojot pierādījumus, lai izgaismotu sieviešu ieguldījumu inovācijās un atbalstītu iekļaujošas un dzimum-atsaucīgas politikas un standartus, kuri ievadīs jaunpienācējus sektorā un tos, kuriem ir nepieciešams mainīt nodarbošanos vai atstāt sektoru, lai saskaņotu nākotnes saimniekošanu ar plašākiem pārtikas sistēmu mērķiem, par ražošanu un uzturu, iztikas līdzekļiem un vidi.

55. Konstatējot datus un pierādījums, lai būtu iespējams identificēt, izvērtēt un uzraudzīt lauksaimniecības un pārtikas politikas sajaukumus, lai maksimizētu sinerģijas un pārvaldītu kompromisa darījumus, ieskaitot attiecībā uz nepietiekami pārstāvēto un atstumto grupu unikāliem izaicinājumiem.

56. Padziļinot analīzes tirgus attiecībām starp pārtikas vērtības ķēžu spēlētājiem un to rezultātiem attiecībā uz ienākumiem un pārtikas cenām.

57. Apzinot inovatīvās politikas un saistītās institūcijas, investīcijas un zināšanu pārnesi, izmantot to kā efektīvas uz priekšu virzības katalizatoru uz lauksaimniecības produktivitāti, ilgtspēju un noturību, veicinot lauku attīstību.

58. Izvērtējot iespējas, šķēršļus un politikas sviras plašākai digitālo tehnoloģiju pieņemšanai virzībā uz ilgtspējīgu un iekļaujošu lauksaimniecības un pārtikas sistēmu pārveidi.

59. Pilnveidojot lauksaimniecības darba tirgu un cilvēkkapitāla politiku uzraudzības un vērtēšanas metodes.